

2023/0038M(NLE)

20.9.2023

NUOMONĖ

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

Europos Sąjungos ir Naujosios Zelandijos laisvosios prekybos susitarimo
sudarymas
(2023/0038M(NLE))

Nuomonės referentė: Michaela Šojdrová

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi Naujoji Zelandija yra 53-ia pagal dydį ES prekybos prekėmis partnerė; kadangi žemės ūkio produktų eksportas į Naująją Zelandiją 2022 m. sudarė 11,5 proc. (722 mln. EUR) viso ES eksporto į Naująją Zelandiją;
 - B. kadangi ES yra trečia pagal dydį Naujosios Zelandijos prekybos prekėmis partnerė; kadangi 2022 m. žemės ūkio produktų eksportas sudarė 64,9 proc. (1 822 mln. EUR) viso jos eksporto į ES;
 - C. kadangi 2022 m. vasario 24 d. Rusijos Federacija neteisėtai įsiveržė į Ukrainą ir dėl šio įsiveržimo padarinių politinėje darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama apsirūpinimo maistu saugumui ir pasaulinės maisto sistemos atsparumui; kadangi dėl to Europos maisto gamyba turi būti laikoma strateginiu sektoriumi ir tokia pat svarbia kaip ir energetinis saugumas, gynyba bei kova su klimato kaita ES ir tarptautiniu lygmenimis;
 - D. kadangi Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą išryškino būtinybę sudaryti įvairesnius prekybos susitarimus, mažinti priklausomybę nuo importo ir eksporto iš riboto skaičiaus prekybos partnerių, prekybos susitarimų su panašiai mažančiais partneriais sudarymo ir Sąjungos ekonominių ryšių kituose regionuose, įskaitant Azijos ir Ramiojo vandenyno regioną, plėtros svarbą;
 - E. kadangi ES pasirinko kurti atvirą strateginį savarankiškumą, kad mažiau nukentėtų nuo krizių ir tiekimo sutrikimų;
 - F. kadangi ES žemės ūkio, aplinkos ir prekybos politika turi būti užtikrinti nuoseklūs Europos politiniai veiksmai;
1. palankiai vertina tai, kad panaikinti muitų tarifai ES eksportuojamiems žemės ūkio maisto produktams, įskaitant pagrindinius produktus, pvz., kiaulieną (dabartinis tarifas – 5 proc.) ir vyną bei putojantį vyną (dabartinis tarifas – 5 proc.), taip atveriamos naujos verslo galimybės;
 2. susirūpinęs pažymi, kad susitarimas neapima „veidrodinės“ nuostatos sąvokos: ji yra pagrindinis ūkininkų reikalavimas siekiant užtikrinti, kad visoms šalims gamintojoms būtų sudarytos vienodos sąlygos žemės ūkio ir gyvulininkystės srityje, taip garantuojant jų gebėjimą konkuruoti rinkoje ir gerinti savo gamybą;
 3. palankiai vertina tai, kad į susitarimą įtraukta ES vynų ir spiritinių gėrimų, taip pat kitų žemės ūkio maisto produktų geografinių nuorodų (GN) apsauga, kaip reikalaujama nuo 1995 m. pagal Sutartį dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS); ragina Komisiją taip pat užtikrinti veiksmingą GN apsaugos taisyklių taikymą Naujojoje Zelandijoje; atkreipia dėmesį į pastangas, dedamas siekiant apsaugoti ES jautrių žemės ūkio produktų gamintojus nustatant tarifines kvotas, kad būtų kontroliuojama prieiga prie itin jautrių produktų; ragina Komisiją per kitus dvejus metus

pateikti ataskaitą dėl pažangos, daromos įtraukiant ES gamybos saugos standartus į tvarumo, socialines, aplinkos ir gyvūnų gerovės nuostatas;

4. palankiai vertina susitarime išreikštą susirūpinimą dėl atokiausių regionų ypatingos padėties apsaugos, atsižvelgiant į tai, kad susitarimas daro poveikį jautriems produktams ir šių regionų ekonomikai;
5. vis dėlto primygtinai tvirtina, kad Komisija turi atidžiai valdyti ir stebėti tarifines kvotas, nuolat informuodama Parlamentą ir užtikrindama, kad jos būtų naudojamos sąžiningai bei veiksmingai, siekiant išvengti bet kokių neigiamų pasekmių žemės ūkio maisto produktų sektoriui, ypač mėsos sektoriui; prašo užtikrinti, kad stebėsenos mechanizmai būtų skaidrūs ir lengvai suprantami visoms susijusioms šalims ir kad jie būtų taikomi taip, kad būtų išvengta bet kokių rinkos iškreipimų ar kliūčių Europos gamintojams;
6. ragina ES kas ketvirtį taikyti apsaugos priemones, pvz., sezoniškumo nuostatas, papildomoms tarifinėms kvotoms žemės ūkio produktams, kaip leidžiama pagal Pasaulio prekybos organizacijos taisykles, taip užtikrinant, kad būtų atsižvelgiama į sezoninius gamybos ir vartojimo svyravimus, visų pirma Europos avienos atžvilgiu, nes jos paklausa kasmet pasiekia du pikus, kuriais Europos gyvulių augintojai paprastai naudojasi, kad padengtų savo išlaidas; atsižvelgdamas į tai, reikalauja, kad papildomas importas nesutrikdytų rinkos vidaus gamybos piko laikotarpiais; atkreipia dėmesį į tai, kad kai kuriuose Europos regionuose, pavyzdžiui, Azorų salose, pieno gamyba ekonominiu ir socialiniu požiūriu yra nepaprastai svarbi; ragina ES institucijas tęsti dialogą su ūkininkais ir vietos gamintojais, kad būtų galima geriau suprasti jų konkrečius poreikius ir jiems kylančius iššūkius;
7. ragina, kad tais atvejais, kai Naujosios Zelandijos produktas importuojamas tokiomis sąlygomis, dėl kurių kyla arba gali kilti rimtų sunkumų panašius ar tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantiems ES gamintojams, Komisija galėtų priimti apsaugos priemones:
 - a) valstybių narių prašymu,
 - b) bet kurio juridinio asmens ar bet kurios juridinio asmens statuso neturinčios asociacijos, kurie veikia Sąjungos pramonės vardu, t. y. visų panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminančių Sąjungos gamintojų ar jų didelės dalies vardu, prašymu arba
 - c) savo iniciatyva, jei Komisijai akivaizdu, kad esama pakankamai *prima facie* įrodymų dėl didelių sunkumų, kaip nurodyta šioje dalyje.
8. reiškia susirūpinimą dėl to, kad ES pieno, jautienos ir avienos sektoriai patiria spaudimą dėl to, kad ES nepriklausančioms šalims leidžiama patekti į rinką; ragina Komisiją, atlikus išsamų išankstinį vertinimą, apsvarstyti bendrą esamų ir būsimų prekybos susitarimų poveikį ES ūkininkams, visų pirma mažiems ir vidutiniams ūkiams, ir turint mintyje, kad reikia investuoti į tvarią ES vietos gamybą ir apsaugoti ją tuomet, kai tarptautinės kainos yra žemos, kad būtų užtikrintas europiečių apsirūpinimo maistu saugumas; atkreipia dėmesį į tai, kad tai apima paramos ES ūkininkams strategijos kūrimą, kurioje visų pirma numatoma palengvinti prieigą prie praktinės patirties ir

finansavimo, plėtoti infrastruktūrą, skatinti inovacijas bei didinti veiksmingumą žemės ūkio sektoriuje; ragina laiku paskelbti Komisijos atnaujintą visų prekybos susitarimų poveikio žemės ūkio sektoriams bendrąjį poveikio vertinimą; primygtinai tvirtina, kad būtina išlaikyti vienodas sąlygas ES ūkininkams, žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams bei darbuotojams; todėl ragina nustatyti tinkamas paramos priemones ES ūkininkams;

9. primygtinai tvirtina, jog reikia užtikrinti, kad dėl šio susitarimo nesumažėtų ES ūkininkų ir gyvulių augintojų gamyba ar nebūtų prarastas konkurencingumas, nes tai taip pat turėtų pasekmių visai Europos visuomenei; pabrėžia, kad avių veisimas – tai labai svarbus sektorius norint išsaugoti kaimo gyventojų bendruomenes, taip pat jis yra ekstensyvus, tvarus ir nepaprastai svarbus siekiant išsaugoti kalnų vietas ir išvengti gaisrų; todėl atkreipia dėmesį į tai, kad kaimo vietovėse gyvulių veisimo vaidmuo yra nepaprastai svarbus ir socioekonominiu, ir aplinkosauginiu požiūriu, nes kuriamos darbo vietos ir padedama išsaugoti kraštovaizdį; ragina Komisiją, rengiant šį susitarimą, užtikrinti, kad būtų laikomasi ES nustatytų socialinių ir aplinkos apsaugos standartų, taikomų Europos žemės ūkio ir gyvulių veisimo sektoriui;
10. pažymi, kad ES ir Naujosios Zelandijos teisės aktai dėl pesticidų naudojimo šiek tiek skiriasi, ypač pesticidais apdorotų sėklų reglamentavimo srityje, todėl pesticidų ar pesticidais apdorotų produktų teisinis reglamentavimas gali skirtis ir dėl to gali atsirasti nesažininga konkurencija tokius produktus naudojantiems ūkininkams; ragina Komisiją patikslinti, kaip ji užtikrins importuojamiems ir ES produktams taikomų standartų suderinamumą ir ar svarstomos konkrečios bendradarbiavimo ar „veidrodinės“ priemonės, kuriomis būtų galima užtikrinti biologinės įvairovės ir dirvožemio būklės apsaugą tiek Naujojoje Zelandijoje, tiek ES;
11. ragina ES įgyvendinti abipusiškumo priemones siekiant garantuoti importo iš Naujosios Zelandijos atitiktį Europos su gamyba susijusiems aplinkosaugos, socialiniams ir gyvūnų gerovės standartams, kad būtų užtikrintos sąžiningos konkurencijos sąlygos Europos ir Naujosios Zelandijos ūkininkams;
12. pabrėžia, kad palankiai vertintų ES ir Naujosios Zelandijos reguliarių keitimąsi gerąja patirtimi, ypač kai ji susijusi su taisyklėmis dėl naujų veisimo metodų ir jaunimo, visų pirma jaunų ūkininkų, sudominimu ūkininko profesija; be to, pabrėžia, kad šis bendradarbiavimas gali padidinti žemės ūkio produktyvumą ir tvarumą bei skatinti patrauklias ir tvarias jaunosios kartos karjeros galimybes; pažymi, kad tai gali apimti dalijimąsi novatoriškais metodais, susijusiais su technologijų naudojimu, mokymu ir įgūdžių ugdymu, ir jaunimo įdarbinimo bei išlaikymo žemės ūkio sektoriuje strategijas; ragina ES ir Naująją Zelandiją nuolat diskutuoti, įtraukiant atitinkamas ūkininkų organizacijas, dėl abiejų šalių ūkininkavimo praktikos ir tvarumo standartų raidos, siekiant nuolatinio koordinavimo ir tobulinimo; palankiai vertina bendradarbiavimo skyrių dėl tvarių maisto sistemų ir įsipareigojimą įsitraukti į perėjimą prie tvarių maisto sistemų;
13. pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą importuojamų produktų atitikties maisto saugos standartams užtikrinimo stebėsenos sistemą Sąjungos lygmeniu;
14. ragina ES nuolat stebėti galimą Jungtinės Karalystės dvišalių prekybos susitarimų

poveikį ES mėsos patekimui į Jungtinės Karalystės rinką bei galimą rinkos nestabilumą ar iškreipimą ir į tai nedelsiant reaguoti prireikus persvarstant ES ir Naujosios Zelandijos susitarimą; pabrėžia, kad nuolatinis ir pastovus prekybos srautų ir rinkos pokyčių vertinimas ir stebėseną, taip pat prekybos politikos ir sandorių koregavimas yra būtini siekiant užtikrinti vienodas sąlygas ES gamintojams ir išvengti nepageidaujamų trikdžių ES žemės ūkio sektoriuose dėl maisto produktų, kurių standartai skiriasi nuo valstybėms narėms nustatytų standartų, importo.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	19.9.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+ : 29 - : 9 0 : 7
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Dacian Cioloş, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Paola Ghidoni, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Bronis Ropė, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Rosanna Conte, Peter Jahr, Tilly Metz, Michaela Šojdrová, Irène Tolleret, Emma Wiesner

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

29	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová
ID	Gilles Lebreton
NI	Dino Giarrusso
PPE	Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, José Manuel Fernandes, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Petri Sarvamaa, Michaela Šojdrová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Dacian Cioloș, Martin Hlaváček, Ulrike Müller, Irène Tolleret, Asger Christensen
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Juozas Olekas, Daniela Rondinelli

9	-
ID	Ivan David
PPE	Anne Sander
S&D	Maria Noichl
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Tilly Metz, Bronis Ropé

7	0
ID	Angelo Ciocca, Rosanna Conte, Paola Ghidoni
PPE	Daniel Buda, Simone Schmiedtbauer
Renew	Jérémy Decerle, Emma Wiesner

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė